

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH
JACEK SASIN

DEO.I.070.54.2019

IK: 429471

Warszawa, 10 stycznia 2020 r.

Pan
Krzysztof Iwaniuk
Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na Stanowisko XIX Kongresu Gmin Wiejskich w sprawie realizacji niektórych zadań związanych z ochroną środowiska, przekazane pismem Ministra Klimatu z 10 grudnia 2019 r., znak: DOP-WOŚ.055.411.2019.GŻ.1. Nawiązując do pisma Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z 17 października 2019 r., znak: BPRM.216.11.10.2019(2), proszę przyjąć następujące informacje, pozostające w zakresie właściwym dla Ministra Aktywów Państwowych.

Odnosząc się do poruszonej kwestii dotyczącej konieczności utworzenia spójnych i stabilnych mechanizmów wsparcia energetyki opartej na źródłach odnawialnych, na wstępie chciałbym wskazać, że głównym mechanizmem wsparcia odnawialnych źródeł energii w Polsce, jest system aukcyjny obowiązujący od 1 lipca 2016 r. W organizowanych przez Prezesa URE aukcjach wyłaniany są przedsiębiorcy, którzy zaoferowali produkcję energii z odnawialnego źródła po najniższej cenie, pomniejszonej o kwotę podatku od towarów i usług, a których oferty łącznie nie przekroczyły 100% wartości lub ilości energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii określonej w ogłoszeniu o aukcji oraz 80% ilości energii elektrycznej objętej wszystkimi złożonymi ofertami. Zwycięzca otrzymuje w ten sposób wsparcie w postaci gwarantowanej dopłaty do ceny sprzedaży energii na okres 15 lat, która podlega waloryzacji o poziom inflacji.

Należy także zaznaczyć, że właściciele instalacji OZE, którzy wygrali aukcję uzyskują tym samym prawo do otrzymywania „ujemnego salda”, czyli comiesięcznej płatności stanowiącej różnicę między ceną aukcyjną oferowaną przez wytwórcę, a ceną rynkową energii elektrycznej z zastrzeżeniem maksymalnej ilości energii elektrycznej oferowanej podczas aukcji. Ujemne saldo wypłaca Zarządca Rozliczeń S.A., jednoosobowa spółka Skarbu Państwa pełniąca funkcję operatora rozliczeń. Środki, którymi dysponuje Zarządca Rozliczeń S.A. pochodzą z tzw. opłaty OZE.

Innymi dedykowanymi wytwórcom energii z OZE systemami wsparcia są wprowadzone w roku 2018 mechanizmy przewidziane dla małych wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Systemy feed-in premium (FiP) oraz feed-in tariff (FiT) adresowane są do określonych mocy

instalacji OZE, wykorzystujących hydroenergię, biogaz i biogaz rolniczy. Mechanizmy te zapewniają gwarantowaną cenę energii elektrycznej (system FiT) dla mikroinstalacji oraz małych instalacji biogazowych i wodnych (o mocy mniejszej niż 500 kW) lub prawo do uzyskania pokrycia ujemnego salda (system FiP) dla średniej wielkości instalacji biogazowych i wodnych (o mocy nie mniejszej niż 500 kW, ale nie większej niż 1 MW).

Warto w tym miejscu także zaznaczyć, że na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1524), dalej: ustawa o zmianie ustawy OZE, do katalogu instalacji kwalifikowanych do udziału w ww. mechanizmach dodano instalacje wykorzystujące do wytworzenia energii elektrycznej biomasę, zaś moc instalacji wykorzystujących biogaz oraz hydroenergię, które mogą uczestniczyć w systemie FiP zwiększono do 2,5 MW. Należy przy tym jednak zaznaczyć, że przepisów dotyczących ostatniej ze wskazanych powyżej regulacji, zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy OZE, nie stosuje się do dnia wydania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tych przepisach z rynkiem wewnętrznym albo uznania przez Komisję Europejską, że zmiany w tych przepisach nie stanowią nowej pomocy publicznej. Postępowanie to nie zostało jeszcze zakończone.

Jednocześnie, chciałbym w tym miejscu zaakcentować, że zarówno system aukcyjny, jak i systemy FiT i FiP w żaden sposób nie wykluczają partycypacji rolników. Przeciwnie, wprowadzenie mechanizmów FiT i FiP dla instalacji biogazowych oraz biomasowych, jak i zwiększenie cen referencyjnych energii elektrycznej w 2019 r. dla większości rodzajów instalacji biogazowych i biomasowych, a przede wszystkim wydzielenie oddzielnych, wyższych cen referencyjnych dla instalacji wykorzystujących biogaz do wytwarzania energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, ma na celu m.in. rozwój rozproszonej energetyki odnawialnej, a w konsekwencji zwiększenie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego na terenach rolniczych oraz rozwój społeczno-gospodarczy obszarów wiejskich.

Dalej uprzejmie informuję, że za sprawą ustawy o zmianie ustawy o OZE rozszerzony został prosumencki system rozliczeń energii produkowanej z mikroinstalacji. Oznacza to, że do grupy prosumentów energii odnawialnej zaliczeni zostali także odbiorcy końcowi niebędący odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, pod warunkiem, że wytwarzanie energii elektrycznej wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji nie stanowi przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej. Warto również nadmienić, że osoby prowadzące gospodarstwo rolne, rybackie, sadownicze czy hodowlane, mogą partycypować w dedykowanym dla prosumentów energii odnawialnej, wspomnianym powyżej systemie opustów od początku jego funkcjonowania, tj. od 1 lipca 2016 r.

W odniesieniu do wspomnianych przez Państwa kwestii podatkowych, należy natomiast wskazać, że na bazie ustawy z dnia 16 października 2019 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2019 poz. 2166) została ujednoczona na poziomie 8% stawka podatku VAT na mikroinstalacje fotowoltaiczne funkcjonalnie związane z budynkiem o powierzchni do 300 m².

Wracając jednak do wprowadzonych w ostatnim czasie zmian w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r. poz. 2389, z późn. zm.), w kontekście przedmiotowego tematu wyróżnić trzeba wprowadzenie daleko idących zmian w funkcjonowaniu

spółdzielni energetycznych, których działalność obejmować może obszar gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich.

Dostrzegając konieczność rozwoju spółdzielni energetycznych nowelizacja ustawy o OZE przewidziała ujednoczenie siatki pojęciowej wskazującej jakie podmioty mogą być traktowane jako spółdzielnie energetyczne i członkowie tych spółdzielni.

Ustawa przede wszystkim jednak rozszerza ponad to, co zostało już wskazane powyżej, realizację podstawowego instrumentu wsparcia dedykowanego dotychczas tylko dla prosumentów energii odnawialnej, tj. ww. mechanizmu opustów, z którego obecnie mogą korzystać również spółdzielnie energetyczne wytwarzające energię elektryczną w celu jej zużycia na własne potrzeby z możliwością częściowego „zmagazynowania” wprowadzonych nadwyżek energii elektrycznej poprzez dokonanie odpowiedniego rozliczenia przez sprzedawcę energii. W tym kontekście rozliczenie ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej wobec ilości energii elektrycznej pobranej z tej sieci w celu jej zużycia na potrzeby własne przez spółdzielnię energetyczną następuje w stosunku ilościowym 1 do 0,6.

Pozostająca w dyspozycji sprzedawcy energii nadwyżka ma natomiast na celu pokrycie kosztów związanych z dokonywaniem rozliczeń, w tym w szczególności kosztów dystrybucji energii elektrycznej przeliczonych na tych sprzedawców.

Co więcej, dla zintensyfikowania unormowań zachęcających do wytwarzania energii elektrycznej przez spółdzielnie energetyczne określono, że zgromadzona przez daną spółdzielnię nadwyżka z danego okresu rozliczeniowego przechodzi na kolejne okresy rozliczeniowe, jednak nie dłużej niż na kolejne 12 miesięcy od daty wprowadzenia tej energii do sieci.

Na rozwój sektora prosumenckiego, pomijając powyżej wyróżnione instrumenty wsparcia, dodatni wpływ ma również program priorytetowy „Mój prąd”, którego głównym celem jest zwiększenie produkcji energii z mikroinstalacji fotowoltaicznych. Budżet programu wynosi 1 mld zł, zaś dofinansowanie obejmuje do 50% kosztów instalacji i wynosi nie więcej niż 5000 zł. Wsparciem mogą zostać objęte instalacje o mocy zainstalowanej w przedziale 2-10 kW. Program skierowany jest do gospodarstw domowych, w szczególności tych, które są zlokalizowane na terenach słabiej zurbanizowanych. Planuje się, że dofinansowane zostanie ponad 200 tys. prosumentów. Na dzień 18.12.2019, minister właściwy do spraw energii zatwierdził wnioski dla 15 222 beneficjentów na kwotę ponad 75 mln zł.

Dalej uprzejmie informuję, że w lipcu br. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) rozpoczął nabór wniosków o dofinansowanie w programie priorytetowym „Agroenergia”, który przewiduje możliwość uzyskania przez rolników dotacji lub pożyczki na inwestycje w odnawialne źródła energii. Program „Agroenergia” zakłada dofinansowanie inwestycji służących budowaniu samodzielności energetycznej na obszarach wiejskich, co ma przyczynić się do zwiększenia lokalnego bezpieczeństwa energetycznego i poprawy jakości powietrza.

Rodzaje przedsięwzięć, które mogą podlegać dofinansowaniu, to inwestycje w nowe źródła ciepła i energii elektrycznej (przede wszystkim OZE) wraz z magazynami energii, a ponadto przedsięwzięcia zakładające zmniejszenie zużycia surowców pierwotnych oraz mające na celu poprawę efektywności energetycznej.

Z ww. programu mogą skorzystać wyłącznie rolnicy indywidualni, rozumiani jako osoby fizyczne będące właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 300 ha oraz co najmniej od 5 lat mieszkają w gminie, na obszarze której jest położona jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego.

Budżet programu, przewidziany na lata 2019-25, wynosi 200 mln zł, z czego 80 mln zł zostanie przeznaczone na dotacje, a 120 mln zł na pożyczki.

W odniesieniu do kwestii dotyczącej innych środków przeznaczonych na rozwój odnawialnych źródeł energii, należy natomiast wskazać, że w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w poddziałaniu 1.1.1 „Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej”, udostępnione zostało 650 mln zł na dofinansowanie inwestycji dotyczących budowy lub przebudowy jednostek wytwórczych skutkujących zwiększeniem wytwarzania energii z OZE. Właściwą instytucją, odpowiedzialną za prowadzenie naborów wniosków dla tego poddziałania, jest NFOŚiGW.

Dodatkowo, w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, zarządzanych przez Marszałków poszczególnych województw, również przewidziano wsparcie inwestycji związanych z wykorzystaniem OZE. Zgodnie z posiadanymi przez Ministerstwo Aktywów Państwowych informacjami, łączna kwota przewidziana na wsparcie w ramach 16 programów regionalnych wynosi prawie 4 mld zł.

Ponadto, w ramach programu „Czyste Powietrze”, każdy właściciel domu jednorodzinnego może uzyskać m.in. dofinansowanie na zmianę systemu ogrzewania budynku, w tym również na wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Na zakończenie pragnę uprzejmie podziękować Państwu za przekazane postulaty przejawiające troskę m.in. o stan bezpieczeństwa energetycznego Polski.

Zapewniam, że Ministerstwo Aktywów Państwowych prowadzi dalsze prace nad rozwiązaniami prawnymi w zakresie odnawialnych źródeł energii, mając na uwadze m.in. konieczność ujednoczenia sposobu dokonywania rozliczeń prosumentów energii odnawialnej oraz ochronę ich interesów, a także potrzebę doprecyzowania zasad wykorzystania energii z OZE przez lokalne społeczności w ramach spółdzielni energetycznych, które umożliwią poprawę sytuacji energetycznej na obszarach wiejskich.

Z poważaniem

Jacek Sasin

wicepremier

dokument podpisany elektronicznie

429471.1193971.978278

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów,
2. Minister Klimatu.